

door Fred Lammers

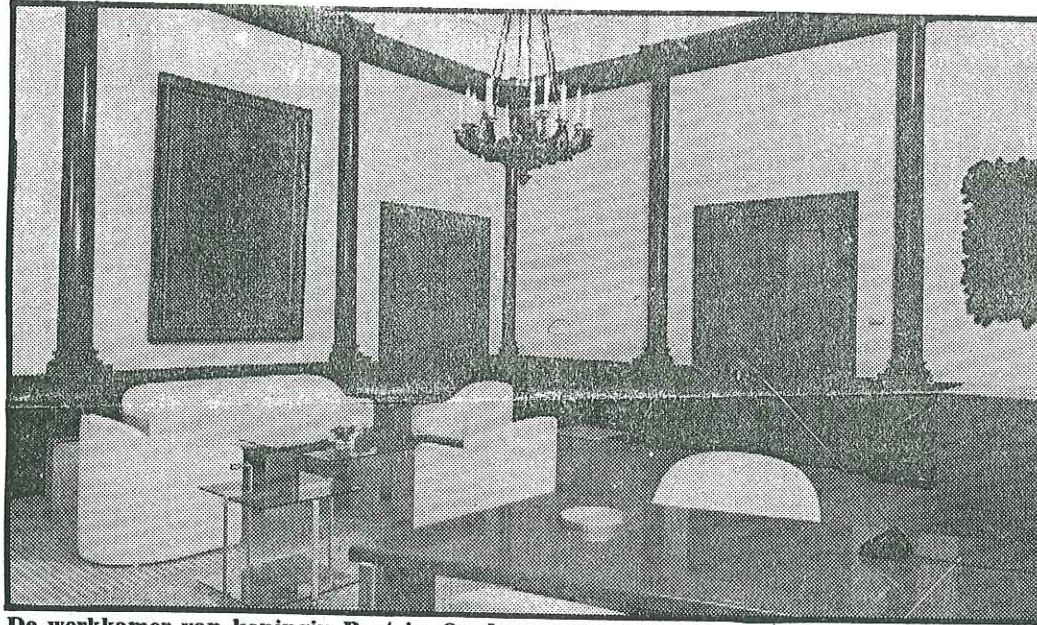
DEN HAAG - Omstreeks Prinsjesdag zal koningin Beatrix het paleis aan het Haagse Noordeinde als werkpaleis in gebruik nemen. Het verwezenlijken van deze vorstelijke werkruimte in het hart van de Haagse binnenstad heeft een bedrag van rond honderd miljoen gulden van het rijk gevraagd.

Koningin Beatrix blijft op Huis ten Bosch wonen, dat drie jaar geleden na een ingrijpende restauratie van 24 miljoen gulden haar officiële Haagse residentie werd.

De restauratie van het paleis aan het Noordeinde, dat in 1948 bij een brand ernstig werd beschadigd en sindsdien niet meer in gebruik was bij de koninklijke familie, kostte 75,9 miljoen. De inrichting kost 11,5 miljoen, voor de tuinaanleg, die nog niet gereed is, zal zeker vier miljoen nodig zijn en met de restauratie van enige aan het paleis grenzende panden waar de veiligheidsdienst en het hofpersoneel zullen worden ondergebracht, was 7,4 miljoen gemoeid.

Voor zoveel geld kun je ook anno 1984 nog wel iets moois tot stand brengen. Een wandeling door het gebouw maakt al gauw duidelijk dat nergens is nagelaten van het Oude Hof een onderkomen te maken waarmee koningin Beatrix voor de dag kan komen. Die conclusie dringt zich al op wanneer je het paleis binnentapt. Dat gebeurt via de tuin. De hoofdingang aan het Noordeinde, die nu wordt afgesloten door een fraai hekwerk, gaat alleen bij speciale gelegenheden open, voor het eerst op de komende Derde dinsdag in september als koningin Beatrix en prins Claus daar in de Gouden Koets zullen stappen voor hun rit naar de Ridderzaal.

Er is aan de achterzijde van het

De werkkamer van koningin Beatrix. Op de voorgrond haar bureau. Een groot portret van Willem van Oranje, dat tot voor kort op paleis Soestdijk hing, heeft er een opvallende plaats gekregen.

paleis een nieuwe hal gebouwd vanwaar je een riant doorzicht hebt naar de twee nu in elkaar overlopende oude vestibules. In de hal is een nieuw trappenhuis tot stand gebracht met een met wolkenluchten beschilderde koepel, die je in Panorama Mesdag doet wanen.

De plafonds met fraai stucwerk die bij de brand verloren gingen of in de loop der jaren onder dikke kalklagen terecht kwamen, zijn gerestaureerd of gereconstrueerd aan de hand van oude werktekeningen en foto's. Zo is de grote balzaal weer in oude luister teruggebracht. Aan het plafond hangen imposante kroonluchters, zoals ook op vele plaatsen elders in het paleis aan de verlichting alle aandacht is geschonken.

Er is ook nog een kleine balzaal. Daar trekt een prachtig tapijt de aandacht, dat het rijk uit Huize Doorn heeft gehaald. De vroegere Duitse keizer Wilhelm had daar het nodige op tapijtgebied opgeslagen. Die vloerbedekking was een zaak waaraan bij de herinrichting van het paleis heel wat woorden vuil zijn gemaakt.

Het hele paleis is van nieuwe vloerbedekking voorzien. Voor diverse ruimten is deze speciaal ontworpen.

Dat is met name het geval in de het zogenoemde Bruine Kwartier, dat de naam dankt aan de kostbare houten betimmeringen die er zijn te vinden. Daar heeft het koninklijk paar de werkvertrekken gekregen. Koningin Beatrix en prins Claus hebben er elk hun eigen kamer, die uitmonden op een gezamenlijke ontvangstkamer. Op de houten betimmeringen na zijn de vorstelijke ruimten eigentijds ingericht.

De nogal bonte (hoofdkleur geel) Amerikaans aandoende vloerbedekking moet de kamers lichter doen lijken, waarmee aangevoeld wordt dat ook over koninklijke smaak niet valt te twisten. In tegenstelling tot de inrichting van de rest van het paleis, waarbij gebruik werd gemaakt van vroeger paleismeubilair, dat her en der werd teruggehaald, hebben koningin en prins het Bruine Kwartier een eigentijds aanzien gegeven.

Strakke bureaus en tafels van gevouwen blanke aluminiumplaat en bladen van glas of grijs gelakt plaatmateriaal domineren er. In bergmeubels staan onder andere televisietoestellen verdept opgesteld. Alles is in donkere en grijze kleuren uitgevoerd. Ook de met wol beklede stoelen zijn grijs.

Het meubilair is speciaal ontworpen door architect W. G. Quist. Professor Th. H. Lunsingh Scheurleer uit Leiden, die koningin Beatrix adviseerde bij de inrichting, vertelde gisteren, dat de koningin het meubilair heeft laten ontwerpen, omdat ze er niets voor voelde in haar werkruimten moderne meubelen te plaatsen die je tegenkomt als je een willekeurig blad over woninginrichting opslaat. Zij wilde iets apart hebben en heeft dat gekregen.

Bij de restauratie en inrichting van haar werkpaleis is de koningin volgens Scheurleer 'met huid en haar' betrokken geweest. Voor de gordijnen, de bekleding van stoelen en de zijden bespanning van de wanden heeft zij haar fiat gegeven. Voor

die wandbespanningen werd in vele gevallen een beroep gedaan op buitenlandse deskundigen. Voor het ontwerpen, maken en restaureren van het meubilair werd een stoet Nederlandse vakmensen ingeschakeld. Zo werden er honderd fraai vergulde stoeltjes gemaakt, die dienst zullen doen als het koninklijk paar ten paleize een culturele bijeenkomst houdt.

Grappig is het verhaal achter de blauwe vloerbedekking die in enige gangen ligt. Dat blijkt het tapijt te zijn dat in 1980 op de Dam werd uitgespreid onder de pergola waarover koningin Beatrix op haar inhuldigingsdag haar gang naar de Nieuwe Kerk maakte om er te worden ingehuldigd.

Eten

Eten kun je ook in het paleis aan het Noordeinde. Er zijn maar liefst drie eetzaalen. De Grote balzaal, waar 150 mensen kunnen worden gevoed en gelaafd, zal bij officiële gebeurtenissen worden gebruikt. Daarnaast is er de zonnige galerij-eetzaal, waar vijftig personen kunnen aanzitten. En passant hebben zij zicht op de geschilderde portretten van Anna Paulowna, prinses Marianne, koning Willem de Tweede, prins Frederik en diens vrouw prinses Louise. Voor dagelijks gebruik is er de Marot (eet)zaal. Alle eetzaalen zijn via liften snel bereikbaar vanuit de nieuwe keuken, die op de zolderverdieping is te vinden.

De hofhouding is in stijlvolle ruimten op de begane grond en de eerste verdieping van de linkervleugel te vinden. Daar heeft ook prinses Margriet een werkkamer, als zij op het Noordeinde verblijft houdt. Vermeldenswaard is de vroegere kamer van prins Hendrik, die in oude luister is gerestaureerd en getuigt van een heel persoonlijke smaak. De tegenstelling met de huidige werkkamer van prins Claus is opvallend. De enige wandversiering in Claus' kamer is op het ogenblik een geschilderd portret van een streng kijkende Beatrix.